

JOLAS HEURISTIKOA

Jolas heuristikoa 1-2 urte bitarteko hurrei zuzendutako jolas ekintza da, eta Karrikan, Haurtzaro Ttikin eta Harri Gainen ere lantzen dugu. Esperientzia ezberdin asko ikusten dugu eta positibotzat jotzen ditugu saio hauetan lortzen diren emaitzak. Hezitzaileok honen inguruan balorazio baikorra egiten dugu.

Jolas mota hau lantzeko prestaketa zehatz bat behar da:

- ✓ Didaktikoa ez den materiala bildu behar da, ahal dela gainera, plastikozkoa ez dena (jostailu munduan ugari bai dago). Naturatik jasotakoa, etxean bildutakoa (gurasoek parte hartzen dute material bilketan) edota dendan erositakoak izan daitezke, baina kontutan izanik ugaria izan behar duela (elementu bakoitzetik berrogeita hamarren bat ale) haurren artean istilurik sor ez dadin. Materiala, besteak beste, ondorengo hau izan daitezke: piñaburuak, kontxak, oihal puxkak, kateak, kortxoak, pilotak, ruloak, pintzak, potoak, kutxak, tapak, giltzak, arrautzontziak, hodiak, makiltxoak, sokak... Material mota bakoitza bere poltsan jasotzen da, nahastu gabe.
- ✓ Espazioa prestatu behar da, erabiliko ez duten material guztia jasoz, haurraren arreta gal ez dadin jolasak irauten duen bitartean.
- ✓ Etenik gabeko denbora bat eskaini behar diegu hurrei: ordu erdi edo hiru ordu laurden, haurren interesaren arabera.
- ✓ Irakaslearen presentzia ziurtatu behar da baina ez du parterik hartuko jolasean.
- ✓ Taldeari giro lasaia eskaini behar zaio.

Haur bakoitzari material gune bat eskainiko diogu, eta gune hau lau mota ezberdineko materialaz osatua egongo da, mota bakoitzetik hamar pieza emango dizkiegu ontzi eta tamaina desberdineko potoekin batera.

Jolasak bi fase ditu:

I) Lehenengo fasean hurrek materiala ikertu eta konbinatuko dute gauza ezberdinak eginez eta egoera ugari sortuz: sartu-atera, hustu, pilatu, tapatu, elkartu, itxi, ireki... Fenomeno hauen ondorioz gauza askotaz ohartuko dira:

- ✓ Gauza batzuk sartzen dira, besteak ez.
- ✓ Batzuk besteak baino handiagoak dira.
- ✓ Batzuk desagertu egiten dira.
- ✓ Batzuk geldirik egoten dira, besteak pirrilka joaten dira.
- ✓ Batzuk enkajatzten dira, besteak ez.
- ✓ Batzuk atseginak dira, besteak ez.

Ikertuz objektuen propietate eta naturako legeekin (grabitatea, oreka...) ohartzen dira. Une honetan irakaslea gelan dago, geldirik, hurrek ongi ikusiko duten tokiren batetan, eta taldea behatzeaz arduratuko da, soilik beharra sortzen denean bakarrik parte hartuz. Haurraren interesa galtzen denean bigarren fasera pasa behar da.

II) Bigarren fasean materiala bildu behar da. Haurrak objektuak lurretik hartzen joango dira eta irakasleak daukan poltsan sartuko dituzte, material bakoitza poltsa ezberdin batetan. Eginkizun honetan haurrek materiala sailkatzen ikasten dute, eta era berean hizkuntza landuko dute, poliki-poliki mezuak ulertuz eta hainbat nozio barneratuz: "ekarri", "hor azpian dagoena", "bestearen ondoan", "pila bat daude", "hori ez", "hemen bota"...

jolas heuristikoa maiztasun batekin egitea komenigarria da, eta lanketa honen ondorioz helburu batzuk lortzen dira, hala nola:

- Pentsamenduaren egituran aurrerapauso handia lortzen dute.
- Bere jolasean zentratu egiten dira.
- Manipulatzeko duten materialaren propietate batzuk ezagutzen dituzte, eta elkartzen direnean ze jarrera duten.
- Autonomiaz jokatzeko dute, materiala aukeratzeko askatasuna agertuz.
- Hizkuntza ulertzeko gaitasuna areagotu egiten da.
- Arrakasta eta pozaren sentimendua bizitzen dute, era berean adieraziz.
- Materiala errespetatzen dute eta beste umeen presentzi aktiboa onartzen dute.
- Isiltasun eta lasaitasuna nagusi diren giroa mantentzen dute.

Hona hemen Karrikan dagoen Unairen jolasaren sekuentzia bat, ping-pongoko pilotak eta arrautzontzi bat erabiliz...

Pilotak bildu ditu eta banaka sartu ditu arrautzontzian. Zulo guztiak bete dituenean itxi egin du baina alderantziz (pilotak taparen aldera). Irekitzerakoan denak erori zaizkio, eta harridura adieraziz berriz pilotak biltzeari ekin dio. Denak batera bildu nahi ditu baina eskuetan kabitzen ez zaizkionez erori eaiten zaizkio berriz bildu erori A ze